

O B R A Z L O Ž E N J E

I PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje ovog Pravilnika sadržan je u članku 46. stavak 3. i članku 49. stavak 4. Zakona o poljoprivredi, („Službene novine Federacije BiH“ broj 88/07), kojim je propisano da federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, donosi propis o uvjetima, načinu upisa, obrascima, vođenju i brisanju podataka iz registara.

Istovremeno je Zakonom o poljoprivredi određeno da predmetni propisi moraju biti usuglašeni sa Odlukom o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gospodarstava i klijenata u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 85/07). Člankom 4. stavak (4) citirane Odluke propisano je da propis o obrascima za upis, vođenje i brisanje podataka iz registra donose nadležni organi, uz koordinaciju Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, u cilju osiguranja jednoobraznosti obrazaca.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Uvažavajući da je u prošloj godini usvojena Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora (2006.- 2010. godina), kao i krovni zakon za oblast poljoprivrede, nužno je provođenje reforme u oblasti podrške koje se daju za razvoj poljoprivrede i seoskih područja. Dakle, krajnje je vrijeme da se ova oblast uredi u smislu da postoje ciljne grupe koje će primati određene podrške iz Proračuna F BiH za unapređenje poljoprivredne proizvodnje i ostale podrške, grantove i subvencije.

U cilju provođenja reforme, a i stvaranja uvjeta za korištenje predpristupnih fondova EU u poljoprivredi i ruralnom razvoju, potrebno je uspostaviti Registre poljoprivrednih gospodarstava (RPG) i Registre klijenata (RK).

S tim u vezi pokrenut je postupak harmonizacije na državnom nivou te je u suradnji sa SESMARD Projektom EU, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, formiralo radnu grupu koju su činili predstavnici entitetskih ministarstva nadležnih za poslove poljoprivrede i Odjeljenja za poljoprivredu Brčko distrikta koji su pripremili i usuglasili Odluku o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gospodarstava i klijenata u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 85/07). Člankom 4. stavak (4) citirane Odluke propisano je da propis o obrascima za upis, vođenje i brisanje podataka iz registra donose nadležni organi, uz koordinaciju Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, u cilju osiguranja jednoobraznosti obrazaca.

U Distriktu Brčko se već provodi postupak registracije, a nadležno ministarstvo iz RS je u 2007. godini donijelo propis i pripremio potrebno za tehničko provođenje registara.

Nakon što je usvojen Zakon o poljoprivredi u Federaciji, te objavljena gore navedena Odluka, i u Federaciji su stečeni potrebni uvjeti za počinjanje postupka registracije i uspostave registara. Očekujemo da će se u toku 2008. godine, sa općinama dogovoriti potrebno u cilju osiguranja tehničkih uvjeta (kupovina hardvera i softvera, postavljanje računara, prijem službenika koji će raditi na poslovima upisa u registre, uspostavljanje Internet veze sa kantonima i FMPVŠ odnosno dalje sa državnim Ministarstvom) te je potrebno da što hitnije donesemo predmetni Pravilnik i osiguramo da i Federacija od 2009. godine krene sa upisom u registre. Sredstva za uspostavu registara osigurana su kreditom WB koji će se u naredne četiri godine implementirati u BiH u cilju jačanja i uspostave institucionalnih kapaciteta u BiH. U Federaciji je već formirana projektna jedinica za ove aktivnosti.

Važno je naglasiti da se radi o izuzetno značajnom projektu koji će se u narednom periodu izgrađivati i nadograđivati, a sve uz koordinaciju nadležnog državnog Ministarstva.

U I kvartalu ove godine, pripremili smo predmetni Pravilnik ali radi potrebe za harmoniziranjem sa drugim entitetom, održali smo niz sastanaka radi postizanja dogovora o odredbama Pravilnika ali i izgledu i sadržaju obrazaca koji su sastavni dio ovog Pravilnika.

Tehnička pomoć nam je pružena od stručnjaka iz Slovenije kojeg je kao konsultanta angažirao SESMARD Projekt EU. Aktivno u izradi ovog Pravilnika učestvovalo je i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa putem svog predstavnika u radnoj grupi.

Konačno dana 26.06.2006. godine na sastanku u Banja Luci, relevantni predstavnici radne grupe (Federacija, MVTEO i Republika Srpska) su potpisali izjavu o usuglašenosti predmetnog Pravilnika te su stečeni uvjeti da se Pravilnik objavi i pođe što hitnije implementacija istog.

PRAVNA RJEŠENJA

Poglavlje I - OPĆE ODREDBE (čl. 1.- 5.)

U ovom poglavlju kroz pet članaka Pravilnika, navedene su opće odredbe u smislu da su uređeni uvjeti, način upisa, obrasci, vođenje i brisanje podataka u Registru poljoprivrednih gospodarstava i Registru klijenata (u daljem tekstu: registri).

Naveden je opći princip kada postoji obaveznost upisa jer je određeno da samo poljoprivredno gospodarstvo koje je upisano u registre, može ostvariti pravo na novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvitku.

Dakle, određen je princip dobrovoljnosti za upis u registre (RPG i RK). Međutim, istovremeno je propisano da je Upis u registre obavezan za obiteljska poljoprivredna gospodarstva i za pravna lica koja su registrirana za obavljanje poljoprivredne djelatnosti pri nadležnom sudu (privredna društva, zadruge) kao i obrtnike registrirane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti pri nadležnom organu, u slučajevima kada:

- podnose zahtjeve za novčane podrške i druge oblike potpore u poljoprivredi,
- trebaju biti evidentirani u ostalim registrima iz Zakona o poljoprivredi.

U registre iz članka 1. ovog pravilnika, mogu se upisati i pravna i fizička lica koja nemaju status poljoprivrednog gospodarstva u skladu sa člankom 3. stavak 1. točka c) Zakona, u slučajevima kada podnose zahtjeve za novčane podrške i druge oblike potpore u poljoprivredi i trebaju biti evidentirani u ostalim registrima iz članka 44. Zakona. Ovo se moralo propisati iz razloga što korisnici/klijenti u sustavu novčanih podrški posebno u ruralnom razvoju, mogu biti i fizička i pravna lica koja nemaju status poljoprivrednog gospodarstva (npr. općine, mjesne zajednice, naučne i stručne institucije te fizička lica koja podnose zahtjeve za novčane podrške u ruralnom razvoju – razna investiciona ulaganja manjeg obima u cilju održivog razvoja ruralnih područja, stari i tradicionalni zanati, te druge vrste podrški za proizvođače koji nisu komercijalni i koji ne ispunjavaju uvjete da uđu kao klijenti za proizvodne kvote (neodgovarajući obujam poslovanja, nedovoljni zemljišni kapaciteti, neodgovarajući stočni fond i sl).

Uvažavajući izuzetno kompleksan ustavni ustroj Federacije, imali smo u vidu da će ovaj postupak u Federaciji u odnosu na RS i Distrikt Brčko biti dosta složen. Radi toga je određeno da upis podataka i vođenje registara, obavljaju nadležni organi Federacije (općine, kantonalna Ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede koja će imati pristup podacima samo za područje svog kantona te FMPVŠ koje će voditi centralnu bazu podataka za Federaciju.) Državno ministarstvo će voditi središnji registar za područje cijele BiH a na temelju podataka koje će dostavljati Federacija, RS i Brčko distrikt.

Radi toga je u ovom Pravilniku određen precizan način i organi i službe koji će vršiti upis. Predviđeno je da se upis u registre vrši se u općinskim službama nadležnim za poslove poljoprivrede. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je obavezno da osigurava tehničko provođenje i funkcioniranje registara.

Dakle, Poljoprivredna gospodarstva upisuju se u općinama kojima pripadaju s obzirom na sjedište privrednog društva, zadruge i registriranog obrta odnosno prema prebivalištu nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, neovisno o mjestu obavljanja poljoprivredne djelatnosti.

Ponovo naglašavamo da smo radi složenosti ustavnog ustroja, morali uvesti u sustav i kantonalna ministarstva na način da smo propisali da kantonalna ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede imaju pristup podacima u registrima za sa područja svog kantona. Istovremeno nadležne općinske službe, podatke o upisu prosljeđuju u Federalno ministarstvo poljoprivrede, koje vodi centralni registar za Federaciju. Sustav će biti programiran na način da će Kantoni imati uvid u registrirana poljoprivredna gospodarstva samo sa područja svog kantona jer se radi o podacima koji su i njima od iznimne važnosti u postupku realizacije programa podrški kako sa federalnog tako i kantonalnog nivoa. Međutim samo Federacija će imati uvid u sve registrirane koje će u daljem postupku na način koji će biti programiran, dostavljati za državnu bazu podataka

Dakle, Federalno ministarstvo poljoprivrede, u skladu sa Odlukom o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gospodarstava i harmoniziranim registrima klijenata u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 85/07), automatski generiranim sustavom, dostavlja podatke iz registara Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, koje vodi državnu bazu registara.

U općim odredbama propisano je što podrazumijevaju poslovi vođenja registara te je određeno da ti poslovi obuhvaćaju:

- ✚ prijem zahtjeva za upis i promjene podataka u registrima;
- ✚ izdavanje rješenja o upisu u registre;
- ✚ izdavanje legitimacije nositeljima obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva;
- ✚ ažuriranje registara a na zahtjev i ostalim članovima OPG;
- ✚ brisanje iz registara;
- ✚ formiranje i trajno čuvanje dosjea podnositelja zahtjeva za upis u registre;
- ✚ pribavljanje podataka od drugih organa i organizacija značajnih za registre;
- ✚ dostavljanje podataka Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

U članku 5. Pravilnika propisano je cilj uspostave registara odnosno određeno je zašto se koriste podaci koji se unose u registre. To podrazumijeva da se podaci iz registara prije svega koriste u cilju provođenja mjera novčanih podrški i drugih oblika potpore u poljoprivredi radi poticanja razvoja poljoprivredne proizvodnje, a u svrhu uspostavljanja cjelovitog i koherentnog sustava upravljanja i kontrole mjera novčanih podrški i drugih oblika potpore u poljoprivredi kao i za potrebe vođenja analitike i poljoprivredne statistike u Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (poslovi vođenja poljoprivrednog knjigovodstva i poljoprivredne statistike su određeni Zakonom o poljoprivredi i ti podaci isključuju one koji vode nadležni statistički Zavodi u Federaciji odnosno BiH).

Poglavlje II. STRUKTURA UPRAVLJANJA REGISTRIMA (Članak 6.)

Ovo je novo poglavlje koje smo usuglasili sa drugim entitetom jer nam je od strane konsultanta EU skrenuta pažnja na ovaj segment kao jedan od najznačajnijih. Radi toga propisali smo da uspostavljanje i razvoj jedinstvenih registara koordinira MVTEO u skladu sa Odlukom o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gospodarstava i harmoniziranim registrima klijenata u BiH (Službeni glasnik BiH br. 85/07).

Federalno ministarstvo poljoprivrede, obavezno je osigurati za područje Federacije harmonizaciju i integraciju registara u skladu sa Odlukom is stavka (1) ovog članka.

Tehničko provođenje i funkcioniranje registara na području Federacije, osigurava Federalno ministarstvo poljoprivrede.

Upis, promjene upisanih podataka i brisanje podataka u registrima u Federaciji, obavljaju općinske službe nadležne za poslove poljoprivrede i jedino one mogu unositi, mijenjati i brisati podatke iz registara (u daljnjem tekstu: nadležna općinska služba).

Podatke o upisu u registre, nadležna općinska služba koja vrši upis elektronski prosljeđuju u Federalno ministarstvo poljoprivrede koje vodi centralni registar za Federaciju i odgovorno je za javnost podataka. Federalno ministarstvo poljoprivrede je dužno MVTEO, kvartalno osigurati prijenos svih podataka iz registara Federacije.

Poglavlje III. REGISTAR POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA (OPG) (čl. 7. – 15.)

U ovom poglavlju je detaljno propisano sve što se odnosi na Registar poljoprivrednih gospodarstava (RPG), odnosno upis, brisanje podataka, iskaznica nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i ažuriranje podataka u registru.

Dakle, veliki je značaj RPG jer omogućava prikupljanje svih relevantnih informacija o društveno-gospodarskim obilježjima poljoprivrednih gospodarstava i uspostavu baze podataka o korisnicima novčanih podrški – klijenti. Tražeći mogućnost objektivnog i stručnog pristupa proučavanju stanja i promjena na poljoprivrednim gospodarstvima, valja svakako osigurati uvid u socijalno-demografsko stanje na PG, ustanoviti njihove proizvodne kapacitete u biljnoj i stočarskoj proizvodnji, kao i postojeći način i stupanj iskorištenosti tih kapaciteta.

Istovremeno, posebna pažnja usmjerava se na podatke potrebne za ostvarivanje prava na novčane i druge oblike potpore u skladu sa kriterijima za odnosne potpore, kao i podatke potrebne za analizu djelovanja potpore (mjera poljoprivredne politike) za gospodarstva.

Matični identifikacijski broj, osnovica za vođenje upisnika i povezivanja različitih evidencija.

Upis u registar poljoprivrednih gospodarstava (čl. 7)

Upis u RPG obavezan je za pravna lica koja su registrirana za obavljanje poljoprivredne djelatnosti pri nadležnom sudu (privredna društva i zadruge) kao i obrtnike registrirane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti pri nadležnom organu, u slučajevima kada:

- ✚ podnose zahtjeve za novčane podrške i druge oblike potpore u poljoprivredi,
- ✚ trebaju biti evidentirani u ostalim registrima iz članka 44. Zakona o poljoprivredi

Upis u RPG obavezan je i za obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja:

- podnose zahtjeve za novčane podrške i druge oblike potpore u poljoprivredi,
- trebaju biti evidentirani u ostalim registrima iz članka 44. Zakona o poljoprivredi.

Upis u Registar poljoprivrednih gospodarstava odnosno prijava promjene podataka, vrši se na zahtjev nositelja poljoprivrednog gospodarstva na propisanim obrascima koji su sastavni dio ovog Pravilnika i to:

- obrazac **1-a.** - subjekt upisa obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo;
- obrazac **1-b.** - subjekt upisa pravno lice, obrtnik i ostali;
- obrazac **2.** - upis članova obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva;
- obrazac **3.** - upis podataka o zemljištu i poljoprivrednim kulturama;
- obrazac **4.** - upis vrste i brojnog stanja stočnog fonda;
- obrazac **5.** - izjava o točnosti podataka u priloženoj dokumentaciji;
- obrazac **6.** - izjava nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva.

Nositelj poljoprivrednog gospodarstva (čl. 8.)

U članku 8.ovog Pravilnika je određeno tko se podrazumijeva kao nositelj PG u smislu da je određeno da nositelj poljoprivrednog gospodarstva podrazumijeva fizičko ili pravno lice, čije se gospodarstvo nalazi na području Bosne i Hercegovine i koje obavlja poljoprivrednu djelatnost, i kao takvo je upisano u RPG.

Konstantan problem na području cijele BiH je neuređenost zemljišnih knjiga jer stvarano stanje realno ne odgovara podacima koji su navedeni u zemljišnim knjigama odnosno katastru nekretnina, (neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nezavršen postupak ostavine, nije izvršen upis vlasnika i nasljednika sl.) Radi toga smo morali precizno definirati kada nositelj poljoprivrednog gospodarstva može izvršiti upis zemljišta koje koristi u RPG te smo u propisali da temelj za korištenje poljoprivrednog zemljišta odnosno drugog zemljišta ili građevinske cjeline, može biti izvršeno po osnovu prava svojine, koncesije, zakupa ili po osnovu ustupanja poljoprivrednog zemljišta na korištenje. *(prilaže se propisana dokumentacija u originalu ili ovjerena kopija).*

U RPG se upisuju nositelj poljoprivrednog gospodarstva, a kada je subjekt upisa nositelj OPG mogu se upisati i članovi tog poljoprivrednog gospodarstva. Nositelj poljoprivrednog gospodarstva može biti upisan u RPG kao nositelj samo jednog poljoprivrednog gospodarstva. Punoljetni članovi istog domaćinstva koji žive i rade na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (u daljem tekstu: članovi OPG) mogu se upisati u RPG kao članovi obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva. Nositelj OPG odnosno član OPG, ne može biti upisan kao nositelj odnosno član drugog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva.

Nositelj **OPG koji** je vlasnik, odnosno zakupac poljoprivrednog zemljišta, odnosno kome je ustupljeno zemljište na korištenje može svojom izjavom da odredi člana domaćinstva iz stavka (3) ovog članka, kao lice koje će biti upisano u RPG kao nositelj OPG.

Način upisa u RPG - Podaci koji se unose u RPG i zahtjev za upis, (čl. 9., 10., 11.,12.)

U RPG se unose podaci o:

- ✚ Poljoprivrednom gospodarstvu (organizacioni oblik, sjedište, adresa)
- ✚ ovlaštenom licu u pravnom licu koje je nositelj poljoprivrednog gospodarstva (privredno društvo i zadruga)
- ✚ obrtniku registriranim za obavljanje poljoprivredne djelatnosti pri nadležnom organu,
- ✚ nositelju obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i članovima obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva;
- ✚ osnovu korištenja poljoprivrednog zemljišta odnosno drugog zemljišta ili građevinske cjeline na kome nositelj poljoprivrednog gospodarstva obavlja poljoprivrednu proizvodnju;
- ✚ katastarskim parcelama na kojima se obavlja poljoprivredna proizvodnja;
- ✚ vrstama poljoprivrednih kultura i površinama pod poljoprivrednim kulturama za svaku godinu;
- ✚ vrsti i brojnog stanju stočnog fonda;
- ✚ jedinstven, sustavom dodijeljen registracijski broj.(broj poljoprivrednog gospodarstva- RPG)

Veoma je značajno da će svako PG dobiti jedinstven sustavom dodijeljen registracijski broj koji će se koristiti u svakoj komunikaciji sa PG.

U članku 10. Pravilnika je određeno koji se dokumenti moraju priložiti uz zahtjev za upis (originali ili ovjerene kopije) i to slijedećih dokumenata:

- akt o registraciji pravnog lica, odnosno akt o registraciji obrtnika kod nadležnog organa te lična karta za poljoprivrednike koji su nositelji obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva; osobna karta članova obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva; izvod iz katastra nepokretnosti; ovjeren ugovor o zakupu ili odluka nadležnog organa; ovjeren ugovor o davanju zemljišta na korištenje; odnosno po potrebi ostali dokumenti.

Članak 11. - Prilikom prijema zahtjeva za upis u RPG, **nadležna općinska služba** provjerava da li je zahtjev pravilno popunjen i da li podaci uneseni u zahtjev odgovaraju podacima iz priložene dokumentacije. Nadležna općinska služba vrši upis poljoprivrednog gospodarstva u RPG na temelju podataka iz članka 10. ovog pravilnika, i formira dosje za svako poljoprivredno gospodarstvo, koji se arhivira i čuva trajno. Ako nije dostavljena sva dokumentacija naznačena u zahtjevu ili ako podaci uneseni u zahtjev ne odgovaraju podacima iz priložene dokumentacije, zahtjev se evidentira, a podnositelju se ostavlja rok od 15 .dana da dopuni zahtjev odnosno prilažu odgovarajuću dokumentaciju.

Nositelj poljoprivrednog gospodarstva koji podnese zahtjev za upis u RPG po osnovu svojine nad poljoprivrednim zemljištem, odnosno drugim zemljištem ili građevinskom cjelinom, a koje se nalazi kod drugog lica po osnovu ugovora o zakupu, odnosno po osnovu davanja zemljišta na korištenje, ne može biti upisan u sa tim dijelom imovine za vrijeme trajanje ugovora u zakup, odnosno ugovora o davanju zemljišta na korištenje.

Članak 12.- jedinstveni broj poljoprivrednog gospodarstva (BPG)

Upisom u RPG, poljoprivrednom gospodarstvu se dodjeljuje jedinstveni broj poljoprivrednog gospodarstva: BPG), koji se obavezno koristi u svakoj daljoj komunikaciji s nosiocem poljoprivrednog gospodarstva. Po izvršenom upisu u RPG, izdaje se potvrda kao javna isprava.

Članak 13. - Iskaznica OPG

Nositelju i članovima obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (poljoprivredniku) se, na njegov zahtjev, pored potvrde iz ovog pravilnika, izdaje i iskaznica u koju se upisuje naziv podaci određeni posebnim propisom koji će ministar donijeti u skladu sa člankom 33. Zakona o poljoprivredi.

Čl. 14. - Ažuriranje i upis promjena u RPG

Poljoprivredna gospodarstva upisana u RPG, svake godine, u periodu od 1. januara do 31. marta dostavljaju nadležnom organu podatke o:

- poljoprivrednim kulturama na poljoprivrednom zemljištu, a koje se odnose na trenutno stanje, kao i planiranu sjetvu ili sadnju u toku tekuće godine;
- trenutnom stanju i promjeni vrste i brojnog stanja stoke;
- članovima poljoprivrednog gospodarstva;
- promjeni zemljišnog posjeda i osnova korištenja poljoprivrednog zemljišta (katastarska veličina i katastarska kultura, vlasništvo, zakup i sl.).

Poljoprivredna gospodarstva iz stavka 1. ovog članka dužna su da u roku od 30 dana od dana nastanka promjene prijave:

- promjenu nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i nositelja obrta, odnosno promjenu ovlaštenog lica u pravnom licu koje je nositelj poljoprivrednog gospodarstva;
- promjenu sjedišta, odnosno prebivališta nositelja poljoprivrednog gospodarstva.

Članak 15. - Brisanje iz RPG

Poljoprivredno gospodarstvo briše se iz RPG:

- na zahtjev nositelja poljoprivrednog gospodarstva;
- radi prodaje cjelokupnog zemljišta, odnosno prestanka ugovora o zakupu, odnosno prestanka ugovora o davanju poljoprivrednog zemljišta na korištenje;
- prestankom bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom;
- prestankom drugih uvjeta za upis u RPG.

O brisanju iz RPG, nadležni organ izdaje potvrdu. (radi se o tipskoj potvrdi koje će biti propisano kao formular).

Poglavlje IV. REGISTAR KLIJENATA (RK – čl . 16. do 21.)

Registar klijenata : Pravni temelj u EU za ovaj registar je određena u Regulativi EU 1782/2003 – članak 18 (1) koja propisuje da: „Integrirani sustav mora obuhvatiti sljedeće elemente: kompjuteriziranu bazu podataka, identifikacijski sustav parcela, sustav za identifikaciju i registraciju svih onih koji imaju pravo na plaćanje, zahtjeve za pomoć i sustav integrirane kontrole, i sl. Sve ovo će se uvezati sa Registrom farmi i registrom gospodarstava kao jedan integralni sustav. Dakle ovaj registar evidentira identitet i registraciju lica koja ostvaruju pravo na sredstva iz mjera podrške. On će voditi evidenciju svih pravnih i/ili fizičkih lica koji su primaoci sredstava podrške u poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju iz proračunskih sredstava u BiH. Ova evidencija se odnosi i na trgovce, uvoznike, izvoznike i prerađivače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Trenutno su na nivou BiH pokrenute aktivnosti vezano za donošenje Odluke o harmonizaciji platnih sustava podrške u sektoru poljoprivrede i ruralnog razvoja (aktivnosti pored već donesene Odluke o harmonizaciji upisa i registar poljoprivrednih gospodarstava i registar klijenata.)

Klijentima, u smislu ovog zakona, smatraju se fizička i pravna lica koja žele da ostvare pravo na podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju na teritoriji Federacije i koja se kao takva upisuju u Registar klijenata.

Podrške u poljoprivredi mogu dobiti samo lica koja su upisana u registar klijenata.

Federalno ministarstvo poljoprivrede je dužno osigurati tehničko provođenje i funkcioniranje registra klijenata u cilju harmonizacije i integracije registara na državnom nivou.

Propis o uvjetima, načinu upisa, obrascima, vođenju i brisanju podataka iz registara klijenata, donosi federalni ministar poljoprivrede. Propis mora biti usuglašenog sa Odlukom o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gospodarstava i klijenata u Bosni i Hercegovini.

Pojam klijenta je određen u Zakonu o poljoprivredi. U ranijim zakonskim rješenjima koristio se pojam korisnika novčanih podrški. Međutim na zahtjev projektnog tima EU koji nam je pružao stručnu potporu pri izradi državne odluke o registrima kao i entitetskih propisa, uveden je pojam **KLIJENT** kao formulacija preuzeta iz regulative EU. U članku 29. Zakona o poljoprivredi koristi se dvojak pojam i to korisnik – klijent. Međutim radi jednostavnosti u ovom Pravilniku smo se opredijelili za pojam Klijent.

Klijentima, u smislu ovog Pravilnika, smatraju se fizička i pravna lica koja žele da ostvare pravo na podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju na teritoriji Federacije i koja se kao takva upisuju u Registar klijenata. Ovisno o vrsti zahtjeva za podrške, vršit će se provjera da bi se potvrdila prisutnost klijenata u RPG. Podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju mogu dobiti samo lica koja su upisana u RK. Podaci iz RK se koriste za potrebe osiguranja kontaktnih informacija u vezi isplata grantova i poticaja u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

U RK se unose sljedeći podaci :

- firma ili ime i prezime i sjedište ili adresa;
- jedinstveni matični broj ili registracijski broj;
- naziv banke, broj transakcijskog računa i broj vlastitog računa
- kontaktne informacije.

Upis u RK kao i prijava promjene podataka u RK vrši se na temelju zahtjeva ovlaštene osobe. Zahtjev iz stava 1. ovog članka se podnosi se nadležnom općinskom organu. Zahtjev za upis u RK i prijava promjene podataka podnosi se na obrascu: Uz zahtjev za upis u RK, pravna i fizička lica, podnose se na propisanim obrascima koji su sastavni dio ovog pravilnika i to:

- obrazac **1-a** - subjekt upisa obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo i druga fizička lica
- obrazac **1-b** - subjekt upisa pravno lice (poljoprivredno društvo, zadruga i obrtnik i ostali)

Uz zahtjev za upis u RK, poljoprivredna gospodarstva (pravna i fizička lica), podnose:

ovjerenu kopiju lične karte odnosno ovjerenu kopiju rješenja o upisu u sudski registar odnosno ovjerenu kopiju rješenja o upisu u evidenciju obrtnika; izjavu o upisu u RPG, dokument koji dokazuje da je osoba vlasnik bankovnog računa;(naziv banke, transakcijski račun banke i broj vlastitog računa); ID broj (pravne osobe).

Pravna i fizička lica koja nemaju status poljoprivrednog gospodarstva i kao takva se ne upisuju u RPG-a, uz zahtjev za upis u RK podnose:

- ovjerenu kopiju lične karte odnosno ovjerenu kopiju rješenja o sudskoj registraciji odnosno ovjerenu kopiju rješenja o upisu u evidenciju obrtnika ili drugi dokaz o statusu;
- dokument koji dokazuje da je osoba vlasnik bankovnog računa;(naziv banke, transakcijski račun banke i broj vlastitog računa);
- ID broj (pravna lica).

Registracijski broj klijenta (BRK)

Upisom u RK, klijentu se dodjeljuje jedinstven, sustavom generiran, registarski broj klijenta (u daljem tekstu: BRK), koji se obavezno koristi u svakoj daljoj komunikaciji s klijentom i organizacijom za plaćanje. Nadležni organ vodi odvojeni dosje za svakog klijenta u koji se odlaže sva primljena i buduća dokumentacija i prepiske sa klijentom.

Po izvršenom upisu u RK, nadležni organ izdaje potvrdu o upisu klijenata u RK.U

Upis i prijava promjena

Klijent upisan u RK dužan je u roku od 30 dana od dana nastanka promjene da prijavi promjenu podataka koje se odnosi na:

- sjedište, odnosno prebivalište poljoprivrednog gospodarstva, i svaku promjenu informacija vezanu za komunikaciju;
- bankovni račun na koji se doznaju sredstva.

Sve promjene podataka se prijavljuju podnošenjem zahtjeva za upis promjene podataka i dostavljanjem dokumentacije vezane za nastalu promjenu.

Poglavlje V. OBUKA(Članak 22.)

Svim djelatnicima koji unose podatke i koji obavljaju kontrolu i superkontrolu kvaliteta unosa podataka u RPG i RK, mora biti osigurana odgovarajuća obuka, što se potvrđuje pismenom potvrdom organa koji je obavio obuku. Koordinaciju obuke djelatnika, obavlja MVTEO.

Poglavlje VI. UNUTRAŠNJA KONTROLA PODATAKA (čl. 23- 25.)

Sve informacije iz obrazaca unose se u kompjutersku bazu podataka. Aplikacija automatski određuje broj poljoprivrednog gospodarstava (BPG), koji je jedinstven na cijeloj teritoriji BiH i obavlja određene kontrole, kao što su: kontrola pravilnosti unosa jedinstvenog matičnog broja (JMB) nositelja i članova poljoprivrednog gospodarstava i ID broja pravnog lica; kontrola pravilnost unosa broja bankovnog računa; kontrola da svako poljoprivredno gospodarstvo ima jednog nositelja, koji ne može biti član ili nositelj drugog poljoprivrednog gospodarstva; kontrola da fizičko lice može biti član samo jednog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva: kontrola da pravno lice ne može biti član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstava.

Federalno ministarstvo poljoprivrede prati rad nadležnih općinskih službi koje vrše upis u registre kako bi se osiguralo da su podaci koji se unose u registre potpuni i ispravno uneseni u registre.

U cilju provjere podataka, vodi se dodatna kontrola unosa kvaliteta podataka i superkontrola unosa kvaliteta podataka na obrascima koji će se propisati u stručnom Priručniku za unos podataka u registre.

Kontrolu kvaliteta obavlja osoba koja je nadređena osobi za upis u nadležnoj općinskoj službi koja je unijela podatke. Superkontrola se provodi kako bi se provjerilo izvršenje kontrole kvaliteta unosa podataka. Superkontrolu provode ovlašteni službenici Federalnog ministarstva poljoprivrede. Kontrola se provodi na najmanje 5% od ukupnog broja podnesenih zahtjeva na svakoj lokaciji. Obim kontrola se mora povećati ukoliko se kod provjere podataka pokaže da postoji mnogo grešaka.

Osobe koje su izvršile kontrolu i superkontrolu kvaliteta su dužne svojim potpisom svjedočiti da su navedene provjere obavljene. O izvršenoj kontroli i superkontroli se vodi evidencija.

Uvid u dosje i unesene podatke se omogućava i ovlaštenom službeniku MVTEO-a na zahtjev, kako bi se osiguralo da se upis u registre provodi na harmoniziran i koordiniran način.

Članak 25. Pristup podacima kroz aplikaciju osigurava se djelatnicima nadležnih općinskih službi koji unose, kontroliraju ili ispravljaju podatke u registrima. Pristup podacima kroz aplikaciju osigurava se i kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove poljoprivrede, za podatke sa područja svog kantona.

Poglavlje VII. IZVJEŠTAVANJE (Članak 26.)

Do izrade softverskog rješenja za vođenje registara, Federalno ministarstvo poljoprivrede je obavezno da kvartalno šalje izvještaj MVTEO-u o prikupljenim podacima iz registara radi korištenja podataka za izradu izvještaja monitoringa, evaluacije, analitike i statistike. U tom smislu dostavljaju se sljedeći podaci:

- ✚ Podaci iz obrasca 1-a
- ✚ Podaci iz obrasca 1-b
- ✚ Podaci iz obrasca 3.

Na zahtjev MVTEO-a mogu se dostavljati i drugi relevantni podaci potrebni na izradu drugih izvještaja.

Poglavlje VIII. NADZOR (članak 27.)

U članku 27. ovog Pravilnika je propisano da nadzor nad provođenjem ovog pravilnika vrši Federalno ministarstvo poljoprivrede, kantonalna ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede i općinske službe koje primaju podatke za upis i brisanje iz RPG kao i federalna poljoprivredna inspekcija i kantonalne poljoprivredne inspekcije, svako u okviru svojih nadležnosti.

Poglavlje IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl.28. i 29.)

Članak 28. je propisao da izrade softverskog rješenja za vođenje registara, svim poljoprivrednim gospodarstvima koji su u 2007. godini dobili podršku u poljoprivredi i ruralnom razvoju, poštom ili na drugi način dostavljaju se obrasci za upis u registre. Ovo je važno radi prikupljanja aplikacija pravovremeno i prije nego što registri postanu operativni. Znači podatke već treba početi skupljati i kada se postave softveri, odmah ih treba unijeti u sustav.

Članak 29. – Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01.01.2009. godine. Veoma je važno da Pravilnik stupi na snagu što prije te da se krene u pripremni postupak vezano za registre. To je iznimno obiman posao i morat će se krenuti od Mjesnih zajednica u smislu da se korisnima novčanih podrški dostave obrasci, daju potrebna objašnjenja o potrebi upisa, pruži svaka druga vrsta pomoći. U ovoj godini, treba krenuti na teren te će se u suradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za oblast poljoprivrede i nadležnim općinskim službama, napraviti stručni timovi koji će stalno biti prisutni na terenu u cilju davanja potrebnih instrukcija. Planirano je da se odštampa i detalja priručnik za praktičnu primjenu ovog pravilnika koje će se podijeliti u sve općine u cilju olakšavanja upisničarima poslova koji ih očekuju.

Mi u FMPVŠ smo svjesni da se radi o jednom od najznačajnijih projekata u poticajnoj politici i sve snage ćemo usmjeriti da se do kraja godine stvore tehnički i drugi uvjeti kako bi sustav registara mogao postati operativan od januara 2009. godine kako bi se upis u registre mogao završiti do 31.03.2009. godine. Ovaj sustav će se svake godine nadograđivati, ali je iznimno važno da krenemo u ovu reformu u oblasti poticajne politike. To je uvjet EU za korištenje predpristupnih fondova ali i ostale podatke o klijentima koji se moraju dostavljati i državnu bazu podataka.

IV. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog Pravilnika, potrebna su značajna finansijska sredstva. Međutim nije predviđeno da se izdvajaju posebna sredstva iz Proračuna Federacije za 2008. godinu, a očekujemo da se neće tražiti ni izdvajanje posebnih proračunskih sredstava u narednim godinama, iz slijedećih razloga:

Parlament F BiH i Vlada Federacije su prihvatili «Projekt poljoprivreda i ruralni razvoj» Svjetske banke (kredit u iznosu od 11.237.000. KM za Federaciju) čiji je temeljni cilj osposobljavanje BiH institucija i stvaranje infrastrukture i instrumenata za povlačenje sredstava predpristupnih fondova EU u poljoprivredi i ruralnom razvoju (IPARD); Ovaj Projekt se implementira na području cijele BiH u periodu od 4. godine.(prihvaćen je i na Parlamentarnoj Skupštini BiH). Kredit je već postao operativan i u entitetskim ministarstvima su uspostavljene jedinice koje uz koordinaciju državnog ministarstva (MVTEO) vrše implementaciju ovog Projekta.

S tim u vezi predviđena su značajna sredstva za uspostavu registara na području cijele BiH.